

PROTOKOLL

fra møte i Fylkesstyret Nord-Trøndelag

Møtedato	06.03.2014	Vår dato: 12.03.2014
Møtetid	16:00	Utvalgssekretær Nord-Trøndelag Bondelag
Møtested	Stiklestad Hotell	Telefon

Sak 14/00048

Som medlemmer møtte: Asbjørn Helland, Borgny Kjølstad Grande, Trond Hodne, Johan Kristian Daling, Kristin Kjølen, Marna Ramsøy, Erik Melting

Forfall:

Som varamedlem møtte: Sigmund Johansen

Saker til behandling

15/14 13/01398-38 Diskusjonsnotat - Innspill fra Nord-Trøndelag Bondelag i jordbruksforhandlingene 2014

Vedtak

Innspill til jordbruksforhandlingene vedtas med disse endringene:

Pelsdyr inn; legg til litt og argumenter med miljø, renovasjon og distrikt. Opprettholde frakttilskudd.

Kvoter; Begrunne mere, tine argumenterer med lite melk. Faren for for lite melk. Hovedmål må være at vi skal ha nok norsk melk. Realitet kapasitet på robotten. Påpek at vi ikke vil gå høyere. Nettogevinst 50 øre per liter vha. ulike tiltak

Korn: Utrede innføring av grunntilskudd, innføre sterkere kvalitetsbetaling og bedre agronomi. Dette vil styrke kvalitet og volum i kornproduksjonen.

Svin: Opprettholde konsesjonsgrenser. Målepunktet bidrar til en særnorsk og kostbar måte å produsere gris på. Produksjon og areal henger sammen.

Vedtak: Administrasjonen innarbeider de endringene som kom fram og sender dokumentet på e-post til styret.

Saksutredning

Dette er teksten som ble lagt fram på årsmøte. Styret vedtar endelig innspill.

Nord-Trøndelag Bondelag har mottatt innspill til jordbruksforhandlingene fra 25 lokallag og grøntutvalget i Nord-Trøndelag Bondelag. I tillegg er det mottatt innspill fra Norsvin, Nord-Trøndelag sau og geit, Allskog, Hoff, Felleskjøpet, Nortura, Tine og Norske landbrukstjenester.

1. Hovedprioriteringer

Nord-Trøndelag Bondelags hovedprioriteringer til årets jordbruksforhandlinger er:

- a. Sikre lønnsomhet for å øke matproduksjonen basert på norske ressurser i hele landet.*
- b. Sikre god økonomi i distriktslandbruket for å nå mål om økt produksjon.*
- c. Styrking av investeringsvirkemidler.*

Jordbruk er den viktigste næringa i Nord-Trøndelag, målt i verdiskaping og sysselsettingseffekt. En landbrukspolitikk som gir gode inntektsmuligheter for næringa og et aktivt jordbruk med variert bruksstruktur er avgjørende for Nord-Trøndelags utvikling.

Ny regjering har lagt til grunn viktige målsettinger om økt matproduksjon i Norge i sin Regjeringsplattform. For å kunne nå de ambisiøse målsettingene om økt selvforsyning er det helt avgjørende å videreføre en aktiv landbrukspolitikk også framover som utnytter våre ressurser over hele landet i matproduksjonen. Landbruksmelding nr 9 "Velkommen til bords" ligger til grunn, og målsettingene må oppfylles av den nye Regjeringen.

Det er imidlertid grunn til å tro at jordbruksforhandlingene i 2014 vil skille seg fra oppgjørene med den rød-grønne regjeringen. Det vil trolig bli større drakamp både om rammen og fordelingen av midler, og Regjeringen har signalisert at forenkling av regelverket, virkemiddelapparatet og støtteordningene bør være en del av drøftingene. Næringskomiteen skriver imidlertid i sin innstilling til budsjettet for 2014: « Komiteen viser til at det er bred enighet om at lønnsomheten i norsk landbruk må styrkes, og at dette kan gjøres både ved økt inntekt og lavere utgifter.

Nord-Trøndelag Bondelag mener derfor det er av største viktighet at Bondelaget i sitt krav til årets jordbruksforhandlinger står på samme linje som tidligere år ift behovet for å styrke lønnsomheten i jordbruket.

Næringens behov for bedre lønnsomhet og forutsigbare rammebetingelser er ikke endret som følge av ny regjering. Produktivitetsframgangen har vært betydelig i landbruket, og landbruket må få beholde produktivitetsgevinsten. Inntektsgapet må tettes. Nord-Trøndelag Bondelag mener lønnsomheten må bedres gjennom en videreutvikling av inntektspilarene:

- Markedsinntekter, budsjettstøtte og skatte- og avgiftspolitikken.
- Markedsbalansering, tollvern og matkjede makt

Nord-Trøndelag Bondelags hovedprioriteringer er:

1.1 Sikre lønnsomhet for å øke matproduksjonen basert på norske ressurser

- Effektivt tollvern
- Utnytte mulighetene for prisøkning i markedet (melk, potet, økologiske produkter og grønntprodukter med markedsmuligheter)
- Styrking av husdyrtilskudd
- Helkjedetenking i korn-kraftfôrpolitikken
- Videreføre kornpris og prisnedskrivningstilskuddet, og styrk kornøkonomien gjennom kvalitetsbetaling og tiltak for bedre agronomi.
- Samordne arealtilskuddene på korn og grovfôr samt utflating av arealtilskuddet på grovfor over 250 dekar
- Videreutvikle kvoteordningen for melk, økt kvotetaket til 500 og 900 liter på hhv. enkeltbruk og samdrift.
- Etabler tilskudd til nydyrking og videreføre grøftetilskuddet
- Bedre økonomien i svineproduksjon gjennom bedre styring med produksjonen og styrking av strukturvirkemidlene.

1.2 Sikre god økonomi i distriktslandbruket for å nå mål om økt matproduksjon

- Opprettholde kanaliseringspolitikken
- Beholde markedsreguleringen
- Opprettholde distriktsvirkemidlene
- Styrk økonomien i grovfôrproduksjonene gjennom økt kvalitetstilskuddet for storfekjøtt og beitetilskuddene
- Styrk fraktordningene
- Videreføre konsesjonsregelverket, men legg målepunktet i smågrisproduksjon på smågris i stedet for på avlspurker
- Innovasjon Norge må ta større risiko i distriktene og bedre kapitaltilgangen i disse områdene.

1.3 Styrking av investeringsvirkemidlene;

- Styrke investeringsvirkemidlene
- Investeringsfond med skattefordel

2.Pris

For å stimulere til økt produksjon, er det svært viktig å gi rom for økte prisuttak i markedet på de produkter og vareslag det er muligheter for dette i markedet. Vi kommer tilbake til hvilke produkter vi mener det er rom for å øke målprisene innenfor gjeldende rammer i den videre omtalen.

3. Budsjettoverføringer

Budsjettoverføringene er å betrakte som en samfunnsinvestering for å sikre den norske befolkning langsiktig sikker forsyning av trygg mat. Økte budsjettoverføringer er helt nødvendig, både for å sikre en kronemessig utvikling som andre grupper, og å tette inntektsgapet til andre grupper.

De grovforbaserte produksjonene, som melk, storfekjøtt, ammeku og sau, er viktigst i distriktene og må løftes særskilt. Det er avgjørende å beholde distriktsprofil i virkemiddelbruken.

Nord-Trøndelag Bondelag vurderer det som viktigst å øke husdyrtilskudd, pristilskudd og investeringstilskudd. Ordningen med kvalitetstilskudd på storfekjøtt må styrkes. Samtidig er det viktig å opprettholde gode velferdsordninger over jordbruksavtalen.

Nord-Trøndelag Bondelag har i en årrekke krevd at arealtilskuddene for grovfor må økes, for å sikre lønnsomheten i grovforproduksjonene og å sikre tilgangen på egne areal. Ubalansen i tilskuddsnivå mellom korn og grovfor, og mangelen på struktur i korntilskuddet favoriserer kornproduksjon i konkurransen om arealene. En samordning av arealtilskuddene på korn og gras er derfor nødvendig.

Nord-Trøndelag Bondelag går for en utflating av arealtilskuddet på grovfôr, ved å fjerne tilskuddsreduksjonen på grovfôrareal over 250 dekar. En slik endring må dekkes inn med økte rammer over statsbudsjettet.

4. Forenkling

Nord-Trøndelag Bondelag mener at en i en diskusjon om forenkling bør fokusere på å prioritere ordninger som retter seg mot matproduksjon og landbruksdrift. Eksempelvis mener vi det er riktig å prioritere ordninger rettet mot landbruksproduksjon innenfor SMIL-ordningen, og redusere muligheten til å nytte disse jordbruksavtalemidlene til mer generelle formål.

Nord-Trøndelag Bondelag mener videre at det ligger til rette for å legge Debio inn som en del av KSL Matmerk.

5. Korn- og kraftfor

For å kunne øke innenlands produksjon av mat i tråd med målsettingene i landbruksmeldinga, mener Nord-Trøndelag Bondelag det er viktig å øke kornproduksjonen.

Nord-Trøndelag Bondelag mener det er behov for å stimulere til økt forkornproduksjon og bedre kvaliteten på forkornet i Norge for å øke norskandel korn i kraftfor, og øke selvforsyningsgraden basert på norske ressurser. Vi mener imidlertid det ikke er rom for å øke kornprisen av hensyn til kostnadsøkningen dette vil innebære i husdyrproduksjonene, som er avtakere av kraftforet. **Det er helt nødvendig å legge et helkjedeperspektiv til grunn for korn- og kraftforpolitikken. En bedre kornøkonomi må komme som et resultat av kvalitetsbetaling og tiltak for bedre agronomi.**

Nord-Trøndelag Bondelag mener derfor en skal videreføre kornpris og prisnedskrivningstilskuddet på dagens nivå. Vi må se på virkemiddelbruken og **vurderer innføring av et grunntilskudd pr kilo produsert korn og kvalitetsbetaling**. Dette vil stimulere til økt produksjon og bedre kvalitet i kornproduksjonen. Dette vil etter vår vurdering være en vinn-vinn løsning for både kornprodusent, kraftfôrindustri og husdyrprodusenter.

For å stimulerer til økt matkornproduksjon bør det vurderes om det er formålstjenlig å øke prisforskjellen mellom matkorn og forkorn.

Frakttilskudd bør styrkes for å sikre økt produksjon generelt og i distriktene spesielt.

6. Næringsutvikling og kapitaltilgang

Økt matproduksjon krever utnyttelse av arealressursene i norsk landbruk. Grovforproduksjonene står helt sentral i å utnytte grovforressursene både på innmark og i utmark.

Grovforproduksjonene er ryggraden i distriktsjordbruket. **Styrking av investeringsvirkemidlene vil særlig bidra til nødvendig fornying av driftsapparatet, og sikre framtidig volumproduksjon i disse produksjonene. Særlig trenger melk- og storfekjøttproduksjon en målrettet styrking av investeringsstøtten.**

Det legges også vekt på en styrking av investeringsvirkemidlene i grøntsektoren. I et voksende marked med stadig skjerpede krav til produsent, er det et stort behov for nybygg og oppgradering av lager og kjølerom for å ivareta kvaliteten på produktene.

En økning i de økonomiske rammene for investeringsvirkemidlene vil lette nyinvesteringer i arbeidskrevende og kapitalintensive produksjoner. Investeringsstøtten bør gis opp til 35% av kostnadsoverslaget. Dette vil ha en utløsende effekt, og bedre lønnsomheten i framtidige utbyggingprosjekter. Tilskuddstaket må økes i takt med kostnadsutviklingen.

Det må også innføres en ordning for fondsavsetning med skattefordel i jordbruket etter samme lest som skogfondsordningen. Dette vil gi den enkelte gårdbruker mulighet til å bygge opp kapital i et eget investeringsfond.

7. Miljøvirkemidler (RMP, SMIL, grøfting)

Beitetilskudd

Sentrale beitetilskudd er meget viktig for å stimulere til bruk av beitearealer, samt ivareta kulturlandskap og biologisk mangfold. Rammene for å prioritere beitetilskudd innenfor RMP må også styrkes.

SMIL-ordningen

Produksjonsretta ordninger må prioriteres.

Grøftetilskudd

Nord-Trøndelag Bondelag mener tilskuddsordningen for grøf팅 av jordbruksareal må opprettholdes. Det må stimuleres til økt grøf팅 både for å redusere klimagassutslipp fra jord, og å bidra til dyrkajord i god hevd med økt avlingspotensiale.

Nydyrking

Som ledd i å øke matproduksjonen bør det etableres et tilskudd for nydyrking.

Tilskudd til beiteareal for kortnebbgås

Skadene forårsaket av trekkende kortnebbgås var betydelige også i 2013, selv om sein vår gjorde konflikten på grasarealer noe mindre dette året. Bestanden har mer enn fordoblet seg siden 1996, og teller nå godt over 80 000 individer. Bestanden vokser, tross rekordhøy beskatning i den ordinære jakta i Norge og Danmark de siste åra. Tilskuddsordningen for tilrettelegging av beiteareal for trekkende gås fungerer godt for de brukerne som faktisk nyter godt av den. Det er imidlertid for lite midler i ordningen.

Rammen for RMP i Nord-Trøndelag ble økt i fjorårets forhandlinger. Det er nødvendig med en økning av avsetningen av midler til ordningen både i Nord-Trøndelag og Nordland. Bare i Nord-Trøndelag er behovet omkring 3 millioner kroner. Vi mener derfor det er stort behov for å øke ramma for RMP i disse fylkene, for å kunne prioritere nødvendige midler til beiteareal til kortnebbgås.

8. Økologisk landbruk

Økologisk landbruk bør utvikles i takt med markedet for økologiske produkter, slik at produksjonen tilpasses etterspørselen. **Økt prisuttak i markedet er avgjørende for både å dekke merkostnader og å sikre lønnsomheten i økologisk produksjon. Nord-Trøndelag Bondelag mener det er avgjørende å sette fokus på produktive ordninger, som fremmer produksjon.**

Etter vår vurdering bør det ikke gis mer til arealstøtte. Virkemidlene må innrettes slik at de stimulerer til best mulig vekstskifte. Vi mener derfor det er ønskelig å omprioritere det spesielle arealtilskuddet til økologisk kornproduksjon til produkt- og kvalitetsbetaling, dvs tilskudd pr kg produsert korn. Vi mener også det bør settes minimumskrav til avling spesielt i økologisk kornproduksjon.

9. Velferdsordninger

Velferdsordningene er meget viktige for å sikre næringsutøverne mulighet for ferie og fritid, samt sikkerhet ved sykdom. Disse ordningene har stor betydning ift rekruttering til næringa.

Nord-Trøndelag Bondelag mener satsene bør økes i takt med kostnadsutviklingen for arbeidskraft, slik at tilskuddet gir mulighet for ferie og fritid.

Sykdomsavløsningsordningen prioriteres fremst av de ulike velferdsordningene. Dersom en setter velferdsordningene opp mot andre ordninger, mener Nord-Trøndelag Bondelag at inntektsgivende tilskudd må prioriteres først.

Nord-Trøndelag Bondelag vil også i år påpeke at utbetaling av avløsertilskuddet for ferie og fritid bør deles i to utbetalingsomganger for å sikre god nok likviditet hos næringsutøverne til å utnytte ordninga. Nord-Trøndelag Bondelag mener det er viktig å beholde dokumentasjonskravet for enkeltforetak.

Nord-Trøndelag Bondelag mener også at tilskudd til sykdomsavløsning ikke bør avkortes for inntekt utenfor bruket.

Nord-Trøndelag Bondelag mener fødselspengeordningen må gjennomgås for å sikre nystartede brukere nødvendige ytelser i en etableringsfase. Det vil si både etablering som selvstendig næringsdrivende og etablering av familie. Vi ser i dag at mange nye brukere har mangelfullt grunnlag for utbetaling av fødselspenger, og dette gjør situasjonen vanskelig for mange i en meget viktig fase av livet. **Nyetablerte selvstendig næringsdrivendes rettigheter til fødselspenger må styrkes. Tilsvarende gjelder sykepenger.**

10. Kjøtt og egg

Etter endringene i fjorårets jordbruksavtale, avtales det nå kun målpris for svinekjøtt. De andre kjøttslagene og egg inngår i volummodellen. Markedet tilsier at både lammekjøtt og storfekjøtt har potensial for prisøkninger. Det er betydelig underdekning av sau- og storfekjøtt, og utnyttning av muligheten for økt prisuttak for disse produksjonene er svært viktig. Beitetilskuddene må økes, og grovforlønnsomheten må som tidligere nevnt styrkes gjennom økning i arealtilskuddet for gras.

Nord-Trøndelag Bondelag mener det var meget viktig å styrke økonomien i storefjættproduksjonen og stimulere til økt framføring av kvalitetsslakt. Nord-Trøndelag Bondelag foreslår at tilskuddet som i dag er på kr 3,70 pr kg doubles. Dette stimulerer til effektiv oppføring av slakt.

Nord-Trøndelag Bondelag ser det vanskelig å øke målpris på gris gitt markedssituasjonen. Det er større behov en noen gang for å gå inn med virkemidler for å tilpasse produksjonen til markedet, gitt at forbruksveksten en tidligere har vært vant til nå har stagnert. Det er viktig at grisenæringa også selv tar fatt i markedsutfordringene. Balanse i markedet må prioriteres høyt.

Nord-Trøndelag Bondelag mener dyretilskuddet for de 35 første purkene i griseproduksjonen økes til kroner 1000 pr purke.

Når det gjelder sau, ser vi en dramatisk reduksjon i saueholdet i fylket vårt. Nedgangen skyldes særlig rovviltproblematikk, og Nord-Trøndelag Bondelag er svært bekymra for utviklinga. Det er fortsatt behov for å øke lønnsomheten i denne produksjonen, samtidig som det haster alvorlig med å redusere rovviltbelastninga beitenæringene opererer under i Nord-Trøndelag. Dagens situasjon er ikke bærekraftig med hensyn til beitebruket i utsatte områder. **Styrking av beitetilskuddene både i innmark og utmark er et målretta virkemiddel for å stimulere til aktivt beitebruk.**

Konsesjonsregelverket

Nord-Trøndelag Bondelag har i flere år argumentert for endring av konsesjonsregelverket for de kraftforkrevende produksjonene, for å sikre at intensjonene i regelverket følges. Dette er en forutsetning for at regelverket skal stå seg over tid, og bidra til å regulere strukturen i de

kraftforkrevende produksjonene. Nord-Trøndelag Bondelag mener derfor at målepunktet i konsesjonsregelen for smågrisproduksjon må legges på antall smågris. Dette er også viktig i forhold til krav til spredeareal. Drift med engangspurker øker behovet for spredeareal betydelig ift ordinær smågrisproduksjon, og dette er det ikke tatt høyde for i spredearealregelverket.

Det er et økende press for fradeling og utbygging av kraftforkrevende produksjoner på fraskilt tomt/industritomt. Nord-Trøndelag Bondelag mener det må innføres et krav i konsesjonsregelverket om at driftsenheter i de kraftforkrevende produksjonene selv skal eie 20 prosent av spredearealet.

11. Grønnsaker, frukt og potet

Importvern og målpris

Sikring av effektivt importvern er helt nødvendig for å beholde og videreutvikle verdiskapinga i hele verdikjeden.

Målpriser grønnsaker, bær og potet

For å dekke både økte produksjonskostnader og styrke økonomien innen grøntsektoren, mener Nord-Trøndelag Bondelag **målprisene må økes på de produktene dette er mulig jf markedssituasjonen. Det foreslås at målprisen for poteter økes med 25 øre.**

Arealtilskudd, og en betydelig satsing på investeringsvirkemidler

På grunn av stadig økende importpress, mener Nord-Trøndelag Bondelag det er grunn til å styrke budsjettoverføringene til frukt-, bær- og grøntsektoren.

På grønnsaker foreslås følgende:

0-100 daa: 900 kr

Over 100 daa: 500 kr

På potet foreslås følgende:

Som korn

På bær må tilskuddsintervallet økes fra 0-40 daa til 0-60 daa. Fra 60-100 daa foreslår vi halv sats. Dette vil i større grad gjenspeile den strukturen vi i dag har også innenfor frukt- og bærproduksjonen.

Som nevnt i tidligere kapittel er det stort behov for fornying av lagerstruktur i grøntsektoren. **Investeringsvirkemidlene må styrkes betydelig, og grøntsektoren må prioriteres som andre produksjoner. Virkemidler for grøfting og hydrotekniske anlegg prioriteres også.**

Det er viktig å styrke avrensordningen for potet for å unngå et stort avfalls-/miljøproblem, samt fare for økt smittepress.

Kompetanse, forskning og utvikling

Nord-Trøndelag Bondelag mener det er svært viktig å sikre Settepotetanlegget i Overhalla. Vi vil videre understreke viktigheten av å prioritere midler til ordningen statskontrollerte settepoteter. Sortsutvikling er viktig både i potet-, bær- og grøntproduksjonen

12. Melk (ku og geit, kvoteordningen)

For å nå målsettingene om økt innenlandsk produksjon må arealressursene utnyttes. Melkeproduksjonen er svært sentral i dette, og er en bærebjelke i norsk landbruk. Spesielt i distriktsjordbruket.

Økonomien i melkeproduksjonen er svært krevende for brukere som nylig har investert i nytt driftsapparat med større produksjonsvolum. Stordriftsfordelene synes overvurdert, og de betydelige kapitalkostnadene som påløper i kjølvannet av nyinvesteringer rammer økonomien for denne gruppen spesielt hardt.

Det er derfor kritisk nødvendig å styrke økonomien både på kort og lang sikt, både gjennom marked, investeringsvirkemidler og budsjettstøtte. Dette for å sikre nødvendig fornying av driftsapparatet og å opprettholde melkevolumet til foredlingsindustrien i åra framover. Skal vi få nok melk framover, er det tvingende nødvendig at produsenter som investerer i større grad må få beholde rasjonaliseringsgevinsten.

Målprisøkninger vil være meget viktig framover. **Nord-Trøndelag Bondelag krever en økning i målprisen for melk på 50 øre.** Dette er nødvendig for å sikre nødvendig langsiktighet og optimisme i næringa.

Nord-Trøndelag Bondelag er kritisk til det etablerte distribusjonstilskuddet, som utbetales pr liter melk til Q-meieriene gjennom Prisetjvningsordningen (PU). Nord-Trøndelag Bondelag mener dette tilskuddet må trekkes tilbake. Dette vil gi rom for viktig økning av melkeprisen til produsent.

Nord-Trøndelag Bondelag mener også **husdyrtilskuddet** må økes, slik at tilskuddstrinnet med høyeste sats utvides til 26 kyr. Det må også gis tilskudd for kyr over 50 stk, med satsen 800 kr som for annet storfe. Samtidig vil Nord-Trøndelag Bondelag øke **arealtilskuddet** for grovfor, gjennom å ta bort tilskuddsreduksjonen over 250 dekar grovfor. **Beitetilskuddene** må fortsatt økes, for å styrke arealbruk og grovforverdien.

Kvoteordningen for melk er svært viktig, og må videreføres. Nord-Trøndelag Bondelag mener kvotetakene for enkeltpersonforetak kan økes til 500 000 liter, mens kvotetaket for samdrifter kan økes til 900 000 liter. Salg av kvote må fortsatt skje innenfor regioner/fylker.

13. Skatt, avgift, avskrivninger, fond

Nord-Trøndelag Bondelag er svært kritisk til at den nye Regjeringen har gjennomført to endringer i skatte- og avgiftspolitikken som vil påføre landbruket betydelig kostnadsøkning framover. Dette gjelder arveavgiften og dieslavgiften. Nord-Trøndelag Bondelag mener næringa må få beholde muligheten til å skrive opp inngangsverdier ved eiendomsoverdragelser. Endringen i arveavgiften fjernet denne muligheten. Vi krever i alle fall at disse negative avgiftsendringene må kompenseres!

Investeringsfond med skattefordel

Innføre investeringsfond med skattefordel i jordbruket, etter mal av skogfondsordningen. Dette er tidligere omtalt i innspillet.

Avskrivningssatser

Øke avskrivningssatsene i landbruket.

Kjøttkontrollavgiften

Dette er en statlig oppgave, og må betales over statsbudsjettet. Nord-Trøndelag Bondelag ber derfor om at kjøttkontrollavgiften fjernes.

14. Annet

a. Inn på tunet

Nord-Trøndelag Bondelag mener en bør stimulere en forsterka satsing på Inn på tunet.

b. Kompetanse, forskning og utvikling

Det er svært viktig å sikre kompetansetiltak, forsknings- og utviklingstiltak for å utvikle god agronomi og ressursmessig god landbruksproduksjon i Norge framover. Blant annet gjør klimaendringene og internasjonal ressursknapphet dette svært viktig.

Etter vår oppfatning vil midler til kompetanse, rådgivning, forskning og utvikling være svært viktig for lønnsomheten i landbruket fremover. For å sikre konkurransekraft i framtida må vi produsere enda bedre produkter på en enda smartere måte. Det må utvikles bedre sorter, som er optimale under våre forhold med tanke på avling og kvalitet. I et høykostnadsland som Norge må næringa være i front i forhold til å ta i bruk eksisterende kompetanse og utvikle ny kompetanse.

Hvor sulten en som produsent er med hensyn på å tilegne seg ny kunnskap og hvordan dette implementeres i egen bedrift, vil være avgjørende for hvordan en lykkes. Norsk landbruk og matproduksjon er dermed avhengig av en landbrukspolitikk som vektlegger midler til kompetanseutvikling, både i form av et solid rådgivningsapparat og forskning og utvikling.

Det er derfor en meget viktig strategi for norsk landbruk å sikre gode forsknings- og kompetanseinstitusjoner på landbruk i Norge.

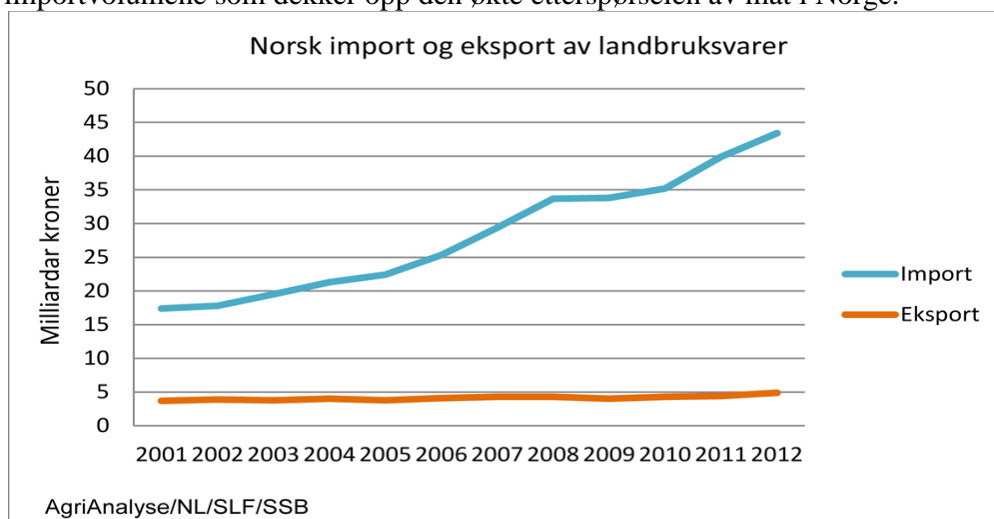
Vedlegg:

A. Tollvern og markedsregulering viktige premisser

Vi vil peke spesielt på tollvernet som en avgjørende premis for å nå målsettingene om økt innenlandsk produksjon både på kort og lang sikt.

Innføringen av prosenttoll på noen utvalgte tollinjer fra 1. januar 2013 var avgjørende for å sikre et nasjonalt marked med volumproduksjon av norske råvarer til næringsmiddelindustrien, og muligheten til å oppnå økte priser i framtida.

Agrianalyse har i Rapport 4-2012 konkludert med at norsk landbruksvarehandel de siste ti årene viser en sterk vekst i importvolum, samtidig som eksportvolumene er stabile. Det betyr i klartekst at det er importvolumene som dekker opp den økte etterspørselen av mat i Norge.

Nord-Trøndelag Bondelag advarer sterkt mot å skape usikkerhet om rammebetingelsene ved å reversere disse tollendringene. Det er verdt å merke seg at en samlet norsk matindustri også har bedt om at det ikke må gjøres ensidige endringer i tollvernet.

I tillegg til tollvernet er det avgjørende å videreføre sterke markedsreguleringsordninger, for å sikre virkemiddelapparat som kan balansere tilbudet til etterspørselen i det innenlandske markedet for mat. Dette er det bred støtte for både i landbruket, i norsk matindustri og i varehandelen. Velfungerende markedsordninger innebærer også regulering av produksjon gjennom kvotesystem og konsesjonsregelverk på primærproduksjon. matproduksjon.

I dag benytter norsk landbruk ikke GMO, og har et meget lavt forbruk av antibiotika i matproduksjonen sammenlignet med andre vestlige land. Disse forholdene må styrkes, og er svært viktige for å opprettholde et mentalt tollvern for norsk matproduksjon, dvs at norske forbrukere prefererer norsk mat på grunn av produksjonen er trygg.

B. Bakgrunn

Landbruks- og matmeldinga fastsetter ambisiøse målsettinger for utviklinga av norsk landbruk og matproduksjon de kommende åra, og Bondelaget må stå tydelig på disse målsettingene. En samlet næringskomite stilte seg også i høstens innstilling til statsbudsjettet for 2014 nok en gang bak denne meldinga: "Komiteen viser til merknadene til landbruksmeldingen Meld. St. 9 (2011–2012) om landbruks- og matpolitikken, jf. Innst. 234 S (2011–2012). Komiteen viser til at den uttalte intensjonen med meldingen var å skape en bred forankring i Stortinget om landbrukspolitikken, og at meldingen hadde til hensikt å skissere politikken for de nærmeste 10–15 årene."

I Næringskomiteens innstilling til statsbudsjettet heter det videre:

"Komiteen viser til at det er bred enighet om at norsk landbruk skal ha fokus på økt matproduksjon med intensjon om økt selvforsyning. Dette har blitt trukket frem av både den rød-grønne regjeringen og Solberg-regjeringen.

Komiteen viser til at det i Innst. 234 S (2011–2012) ble skrevet en rekke felles komitémerknader. Komiteen ser dette som bredt forankrede føringer for landbrukspolitikken også de nærmeste årene. Komiteen viser til følgende komitémerknad i Innst. 234 S (2011–2012):

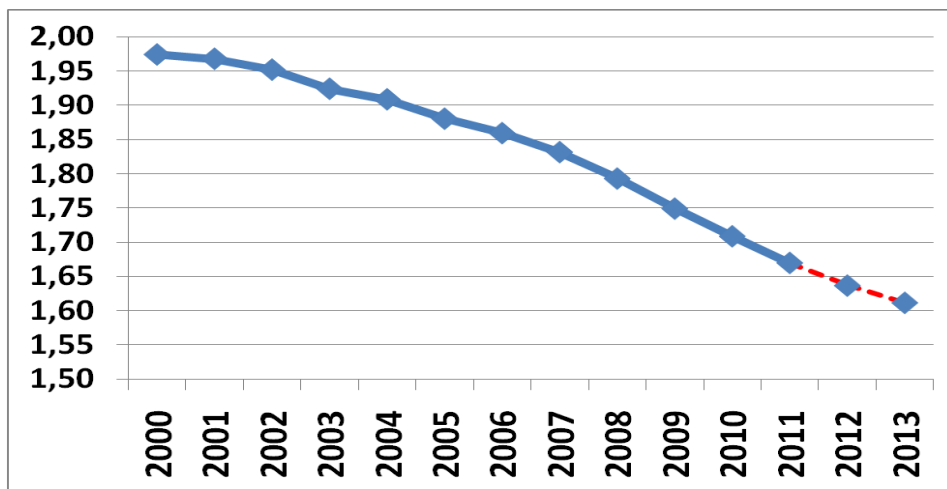
«Komiteen er opptatt av at landbruket får rammevilkår som kan bidra til at næringens samlede lønnsomhet kan bedres i årene som kommer.»

Selvforsyning og beredskap

For å opprettholde vår forsyningsgrad må innenlands produksjon av mat øke med 1 % i året fram mot 2030. Vi er ikke i nærheten av å nå denne årlige målsettingen i dag. I Trøndelag er den uttalte politiske målsettingen at landbruksproduksjonen skal økes med 1,5 % årlig i samme periode. Dette med utgangspunkt i at Trøndelag i nasjonal sammenheng har et aktivt landbruksmiljø og godt ressursgrunnlag for økt landbruksproduksjon.

OECD og FAO skriver i sin Food Outlook 2012 – 2021 at landbruksproduksjonen på verdensbasis må øke med 60% de nærmeste 40 årene, for å dekke den økende etterspørselen. Allerede i 2021 vil jordas befolkning ha økt med 680 millioner sammenlignet med 2012. Men det forventes en langsommere vekst i produksjonen det kommende tiåret. Grunnen til dette er økende ressursmangel, miljøbelastning og økte produksjonskostnader.

2,8% av landarealet i Norge er dyrka mark. I 2008 var arealet fylldyrka mark pr innbygger i Norge 1,79 dekar, mens det i 2012 var under 1,65 dekar. På verdensbasis er tallet i følge Verdensbanken 2,1 dekar pr innbygger.

I dag viser statistikken at jordbruksarealet i Norge er redusert fra et nivå på 10,36 millioner dekar i 2002 til 9,83 millioner daa i 2013, en nedgang på 529 000 daa. Bare de siste seks årene har

nedgangen vært på 405 000 daa. I samme femårsperiode har jordbruksarealet i Nord-Trøndelag gått ned med 25 200 daa til 861 000 daa i 2013, til tross for aktiv nydyrking i fylket. Arealnedgangen skyldes delvis nedbygging av dyrka jord, men arealnedgangen er også et resultat av at jordbruksareal går ut av drift.

Disse utviklingstrekkene, sammen med de innenlandske politiske målsettingene om økt produksjon på norske ressurser, understreker behovet for å utnytte jordressursene effektivt også i Norge. Dette gjelder både innmark og utmark. Landets produksjonspotensial må utnyttes gjennom en politikk som gjør jordbruk og produksjon av mat lønnsomt.

Videre er det meget viktig å legge betydelig vekt på rammevilkår for en trygg matproduksjon. I dag benytter eksempelvis norsk landbruk ikke GMO, og har et meget lavt forbruk av antibiotika i matproduksjonen sammenlignet med andre vestlige land. Disse forholdene må styrkes, og er svært viktige for å opprettholde et mentalt tollvern for norsk matproduksjon, dvs at norske forbrukere prefererer norsk mat på grunn av produksjonen er trygg.